

UiO • **Universitetet i Oslo**

Søkmotorer på Internet i opphovsrättslig belysning

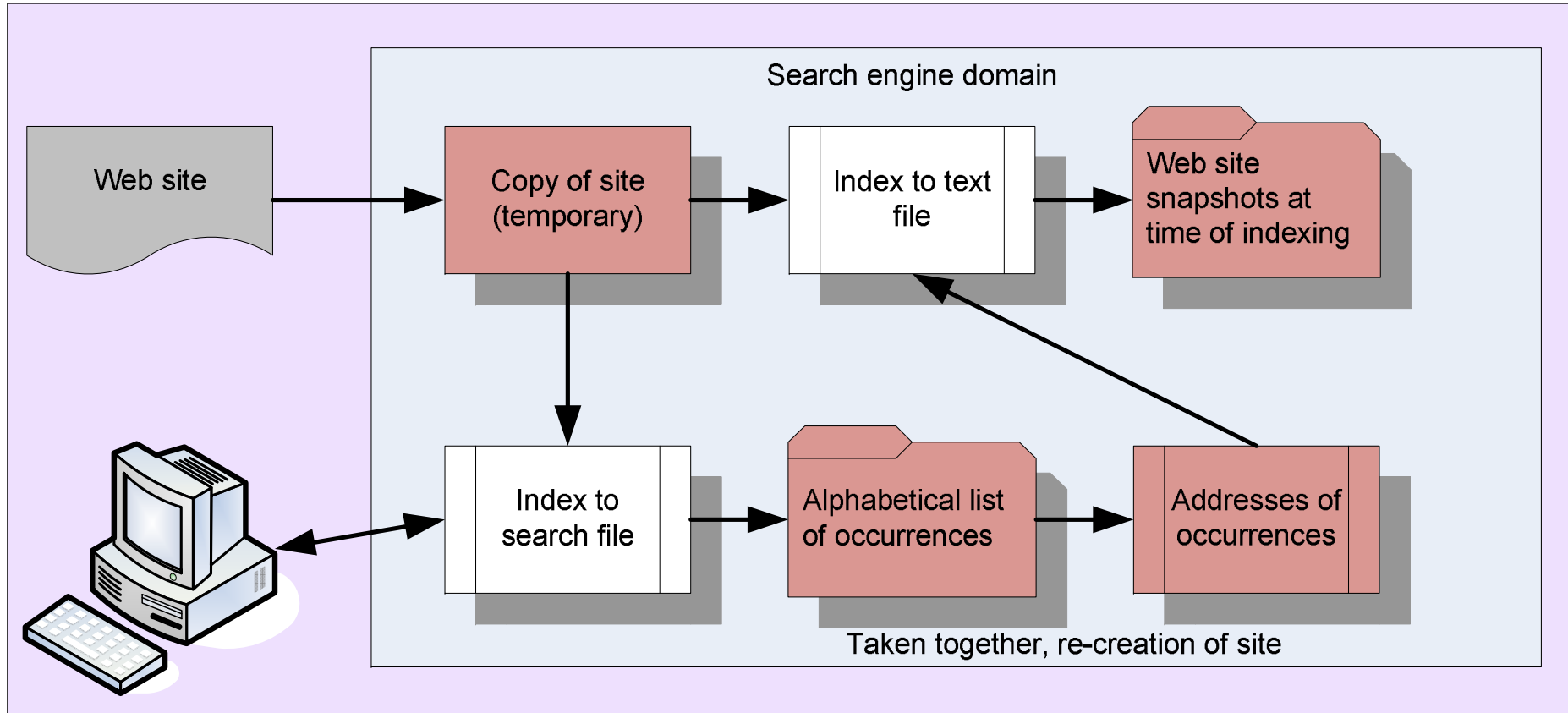
Upphovsrätten i nya miljöer, SFU 9. desember 2014

Professor Ole-Andreas Rognstad,

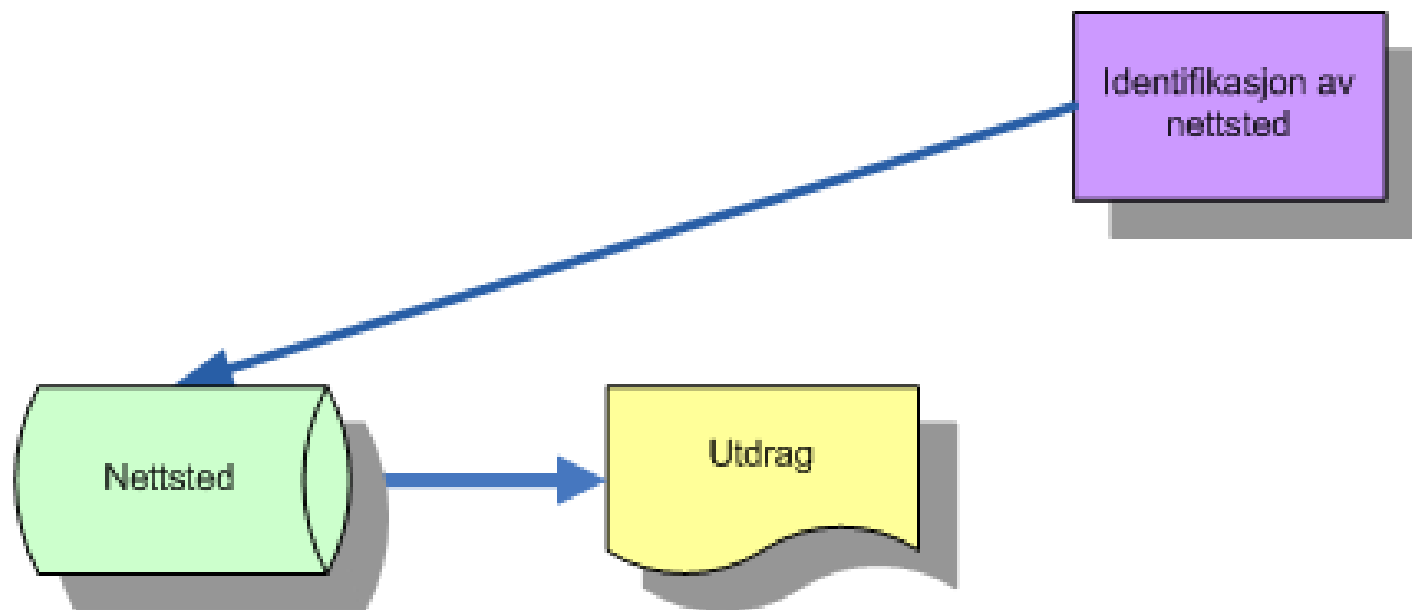

Søkemotorer og opphavsrett

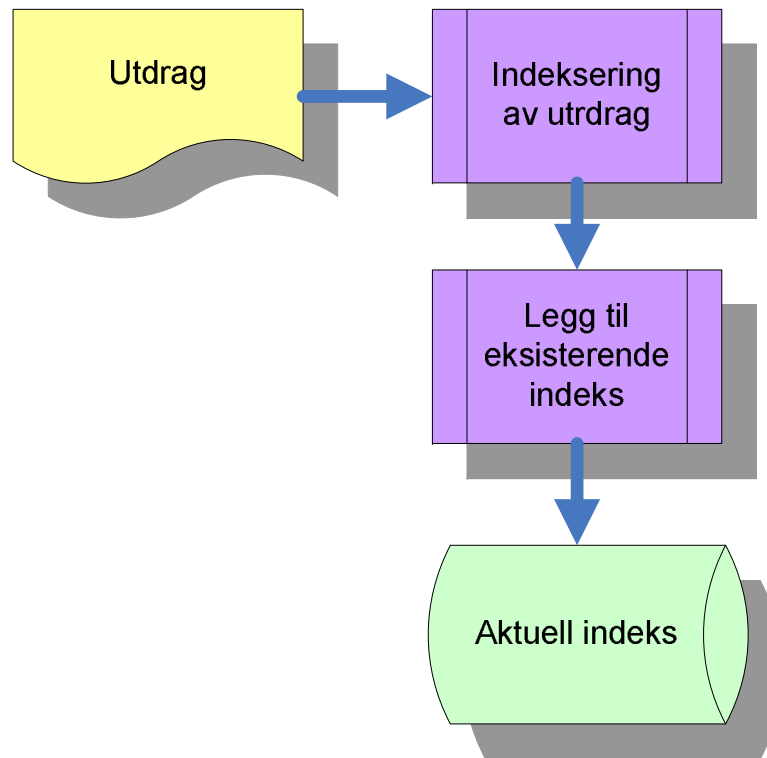
- Overordnet: Svært kompleks regulering selv om grunnspørsmålet er enkelt:
  - Skal skaperne av det innhold som er gjenstand (föremål) for behandling i søkemotorene kunne motsette seg bruken?

Letefasen

Indekseringsfasen

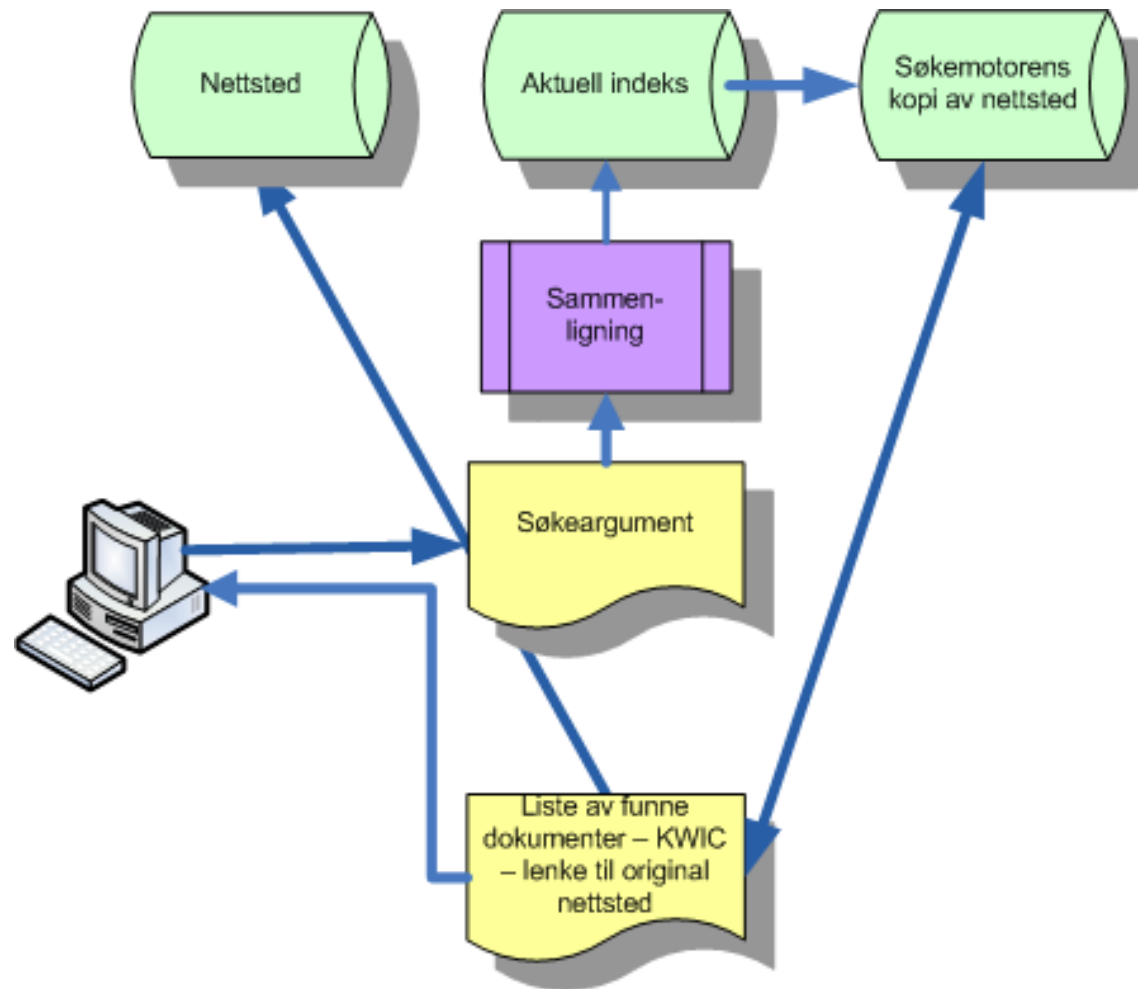

Indeks og hyperlenker

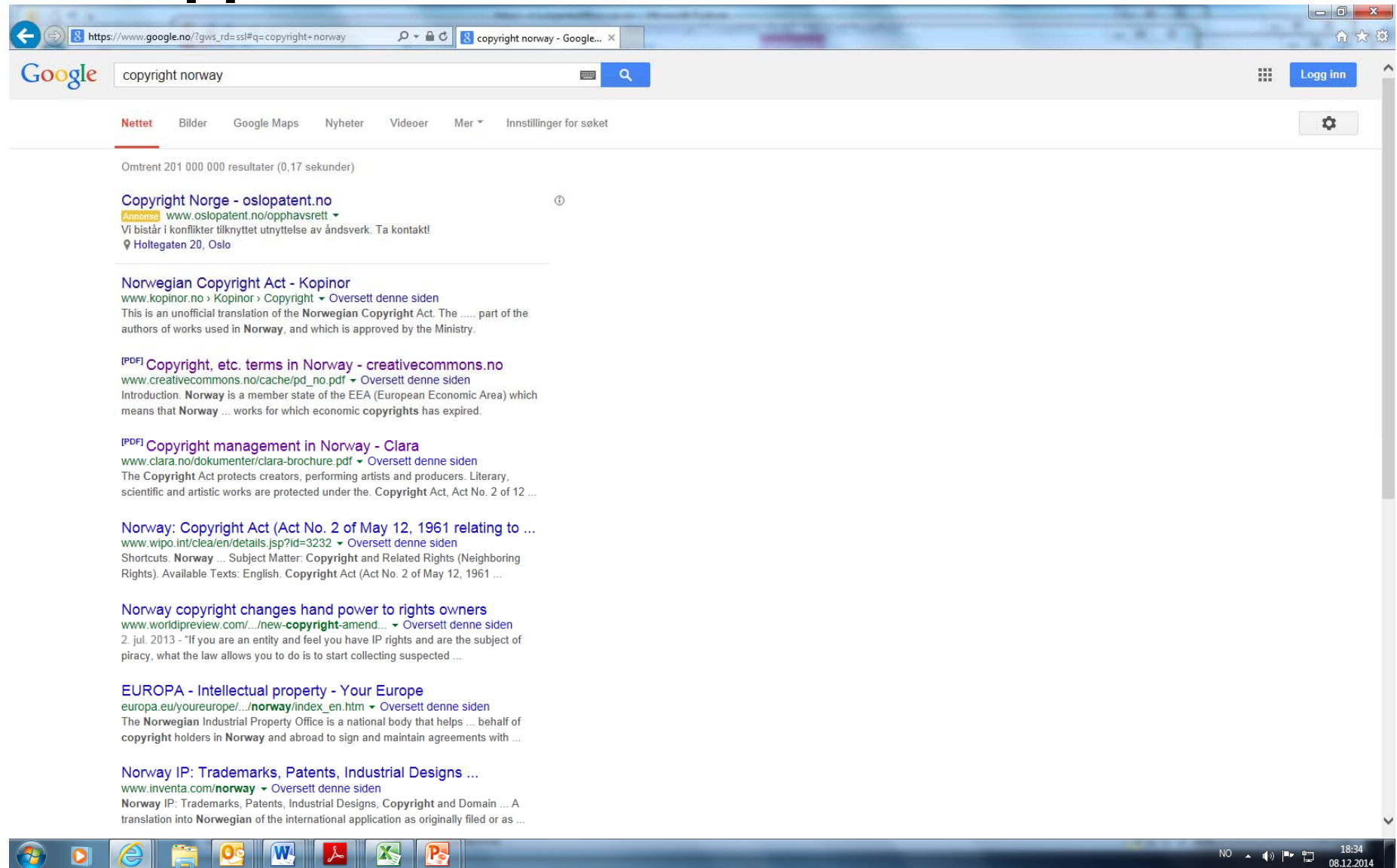
Indeksen har lenker fra søketermene til både det originale nettstedet og til søkemotorens lagring av det indekserte nettstedet, noe misvisende kalt “cache”

Gjenfinning av et dokument

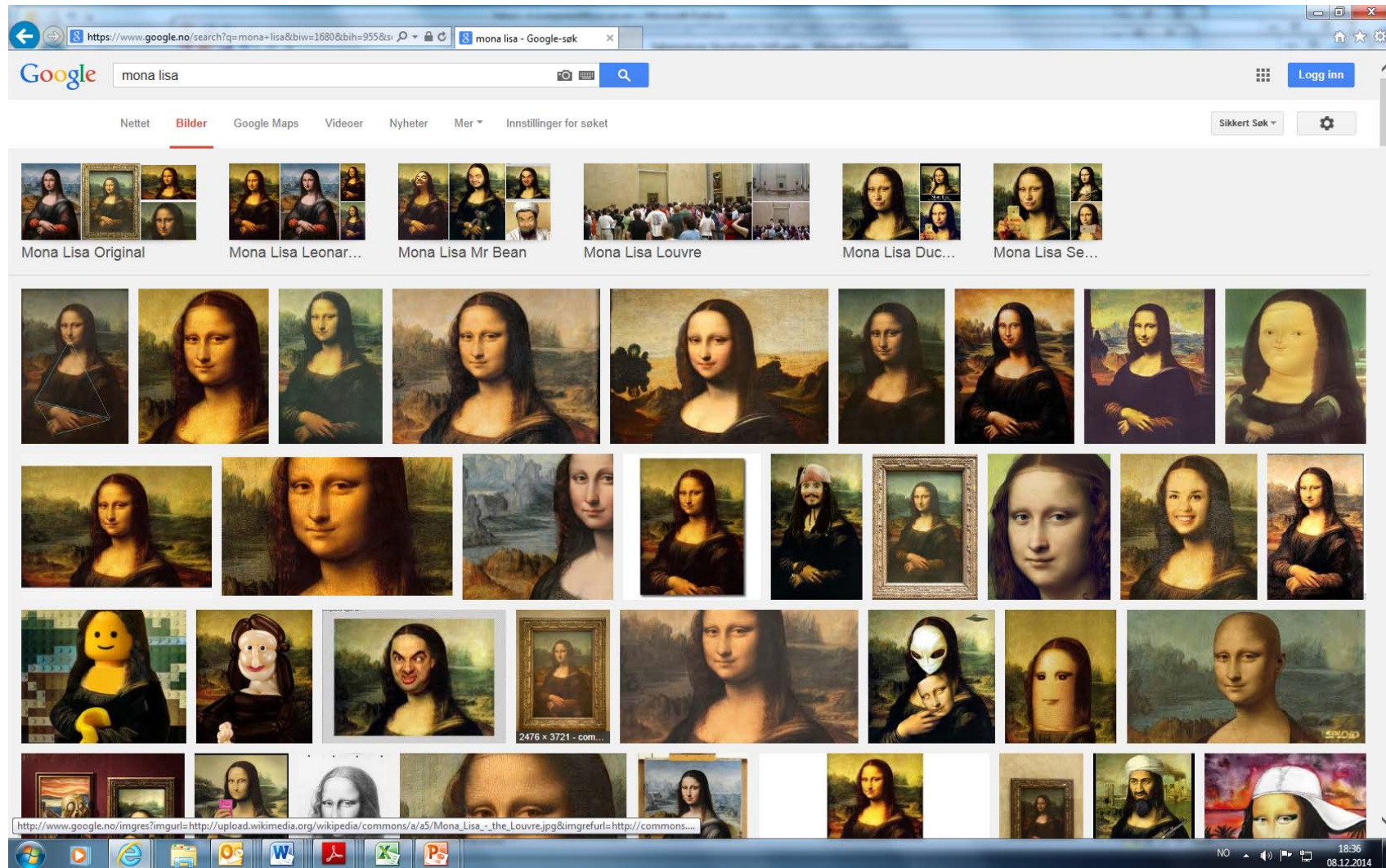

“Snippets”

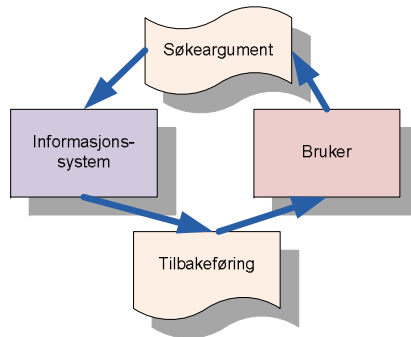

“Thumbnails”

Informasjonssystemer

- **Gjenfinningsfunksjon** – en mekanisme som velger ut dokumenter i henhold til kriterier definert i søkeargumentet.
- **Relevansfunksjon** – en egenskap som tillater brukeren raskt å ta stilling til dokumentets relevans, sammendrag eller utdrag
- **Kildefunksjon** – mulighet til å få tilgang til dokumentet i en form som tillater ønsket bruk.

Bruk av opphavsrettsbeskyttet materiale i søkemotorer I

- Eksemplarframstilling
  - Lagringer av (hele eller deler av) dokumenter i forbindelse med de forskjellige prosessene/fasene
  - URL 2, jf 11a § § . Framstillingen er lovlig hvis:
    - (i) flyktig/underordnet betydelse; (ii) integrerad och väsentlig del i en teknisk process; (iii) inte ha självständig økonomisk betydelse; (iv) enda syftet med framställningen är att möjliggöra överføring i ett nät mellom tredje parter via en mellomhand, *eller* laglig användning
    - For veiledning, se EUD sak C-5/08 (Infopaq I); forente saker C-403/08 og C-429/08 (Premier League); sak C-302/10 (Infopaq II)

Bruk av opphavsrettsbeskyttet materiale i søkemotorer II

- Generering av lenker
  - Lenker som genereres av søkemotorer kan ikke betraktes annerledes enn lenker som legges manuelt
  - Faller utenfor eneretten til offentlig overføring (URL 2(3)(1) §) i den utstrekning lenkene ikke når en «ny publik», jf. sak C-466/12 (Svensson) og sak C-348/13 (BestWater)
    - Hvis innlagte begrensninger: Lenker som omgår disse vil sannsynligvis falle inn under eneretten (Svensson premiss 29)
    - Tilsvarende også sannsynligvis for lenker til ulovlig utlagt materiale

Bruk av opphavsrettsbeskyttet materiale i søkemotorer III

- «Snippets» og «thumbnails»
  - Involverer både eksemplarframstillingsretten og tilgjengeliggjøringsretten (overføringsretten)
  - «Snippets»: Har utdraget verkshøyde?
    - EUD i Infopaq I: Utdrag på 11 ord *kan* oppfylle originalitetskravet
  - «Thumbnails: Emo ikke tvilsomt at det vil foreligge eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring for allmennheten
  - Mulig grunnlag 1: Sitatretten (URL 22 § , jf Infosoc art. 5(3)d) og BK art. 10(1). Emo: Nei
  - Mulig grunnlag 2: Samtykkebetragtninger, jf. Bundesgerichtshof 29/4-10 og 19/11-11 (Vorschaubilder I og II)

Bruk av opphavsrettsbeskyttet materiale i søkemotorer IV

- Behandling av ulovlig (olaglig) materiale
  - Mulig grunnlag: Ansvarsfrihetsreglene i ehandelslagen, særlig 18 § («hosting»), jf. ehandelsdirektivet art. 14
  - Ehandelslovens fortale pkt. 42: Tjenesteyterens aktivitet skal utelukkende være teknisk, automatisk og passiv
    - Passer ikke helt godt på søkemotorenes behandling av opphavsrettsbeskyttet materiale
    - Likevel: Mulig EUD vil anvende direktivets art. 14 (jf. forente saker C-236–238/08 (Google France))

Oppsummering

- Reguleringen av søkemotorers behandling av opphavsrettslig materiale er svært fragmentert, komplisert og til dels uklar
- Fire hovedelementer for å tillate virksomheten
  - (i) Unntaket for «tilfälliga» eksemplarfremstillinger i URL 11a §
  - (ii) Ny publik-kriteriet for generering av lenker
  - (iii) Samtykkebetraktninger for snippets, thumbnails og cache-lagringer
  - (iv) Ansvarsfrihetsreglene i ehandelsloven

Behov for lovregulering

- Tillate søkemotorers bruk av opphavsrettsbeskyttet materiale i den utstrekning den er nødvendig for å sikre basisfunksjonene (gjenfinning/relevans/kilde)
- Regulering av tilleggfunksjoner?
  - Eks.: Tysk URL § 87f (tidsbegrenset enerett til tilgjengeliggjøring av presseprodukter); Spansk URL § 32(2) (tvangslisens for aggregering av «ikke ubetydelige deler av innhold i periodiske publikasjoner mv.»)
  - Sterkt kritisert: Vidtgående og uklare regler
  - Mulig alternativ: Beskyttelse mot eller kompensasjon for direkte konkurranse med rettighetshavers virksomhet?